Taidetta tekoälyllä

Taika Jalohaikara
Älytaiteilija

Sisältö

01 Taikan tarina

02 Tekoälyn mahdollisuudet

03 Eettisyys ja tekijänoikeudet

04 Tekoälyn tulevaisuus

05 Tekoäly kirjastotyössä

06 Työpaja

01 Taikan *tarina*

Taikan *tarina*

- Medianomi Savonia AMK
- Kuopio – Mainosala
- Helsinki - Visual Designer
- Sairastuminen, kuntoutus
- Kirjastoala
- Kuntoutuminen takaisin työelämään
- **Ilman kirjastoa ei siis olisi Taikaa!**

Yrittäjyys ja *tekoäly*

- **Maaliskuu 22**: Perustin oman yrityksen
- **Joulukuu 22**: Aloitin tekoälyn opiskelun
- **2023**: Älytaiteilija, AI-asiantuntija ja tuplayrittäjä
- **2023**: Startide oy, tekoäly-ohjelmistojen kehittäminen, chatbotit
- **2024**: Ensimmäinen videotaideprojekti
- **2025-2026**: Puhuja ja kouluttaja

Tekoälyn *kohtaaminen*

- Aloitin tekoälyn kanssa nollasta.
- Ymmärrän, että tekoäly voi pelottaa.
- Muistan, miltä tuntui kohdata tekoäly ensimmäistä kertaa – sekavien termien ja valtavan tietomäärän keskellä.
- Mutta tiedätkö mitä? Oppiminen on helpompaa kuin uskot – **aloitetaan yhdessä.**
- Katsotaan ensin mahdollisuuksia.

02 Mahdollisuudet

Joulu 2022 - Helmi 2026

Tekoälymallit

- Malleja: ChatGPT, 4o, Gemini, Midjourney, DALL-E, Stable Diffusion, Flux, Runway, Nano Banana
- Tekstikehotteet
- Kuvakehotteet
- Omien kuvien käyttö
- Visuaalinen ohjaaminen tekoälyn avulla
- Omien tekoälymallien kouluttaminen
- Seuraavaksi esimerkkejä.

ChatGPT 4o

Share

TA PLUS

Tee minulle kuvituskuva somepostaukseen.

Totta kai! Voisin tehdä kuvituskuvan, mutta ensin pari kysymystä, jotta osaan osua oikeaan tyyliin:

1. **Mille alustalle** kuva on tulossa? (esim. Instagram, Facebook, LinkedIn – koko vaikuttaa)
2. **Millaista tyyliä toivot?** (esim. moderni, minimalistinen, leikkisä, informatiivinen, piirrosmainen?)
3. **Haluatko, että kuvassa on tekstiä?** (esim. otsikko tyyliin *"Tekoäly kirjastotyössä"*)
4. **Haluatko mukaan tiettyjä elementtejä?** (esim. kirjoja, tietokone, chatbot-kuvake, kirjasto, tekoälyhahmo...)

Kun vastaat näihin, teen sinulle sopivan kuvan! 😊

Ask anything

Search

Deep research

ChatGPT can make mistakes. Check important info.

ChatGPT 4o

Share

TA PLUS

LinkedIn, moderni, ei tekstiä, kirjasto

Image created

Ask anything

Search

Deep research

ChatGPT can make mistakes. Check important info.

ChatGPT 4o

Share

Voitko tehdä kuvasta pystysuoran.

Image created

Ask anything

Search

Deep research

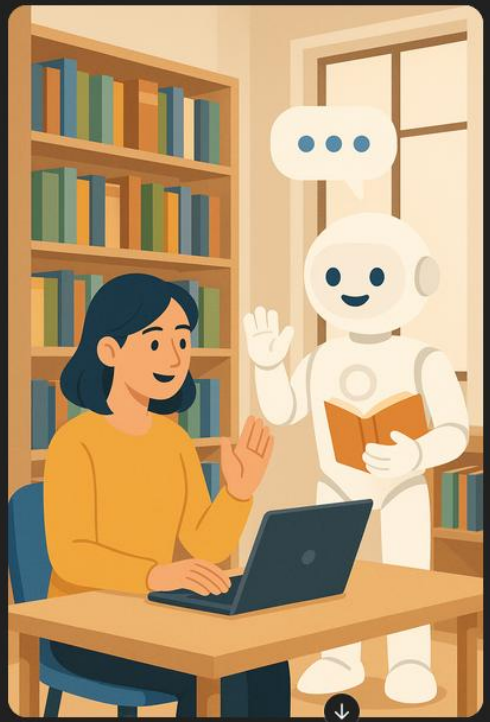
ChatGPT can make mistakes. Check important info.

ChatGPT 4o

Share

Voitko muuttaa kuvan robotin valkoiseksi.

Image created

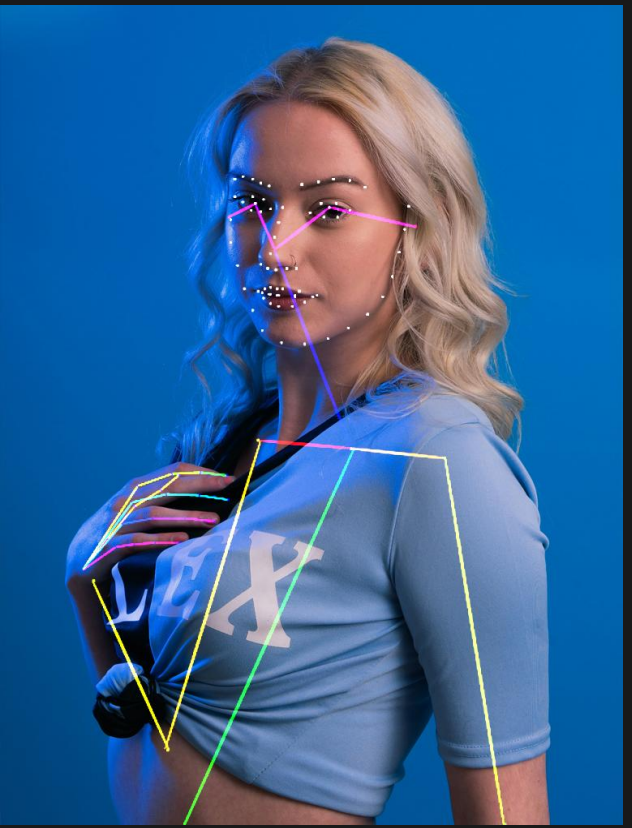
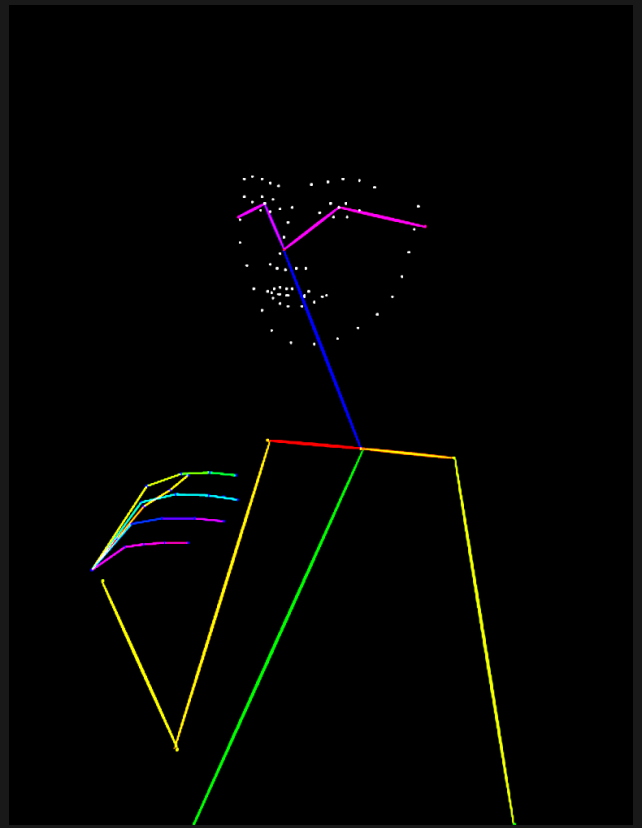
Ask anything

Search

Deep research

ChatGPT can make mistakes. Check important info.

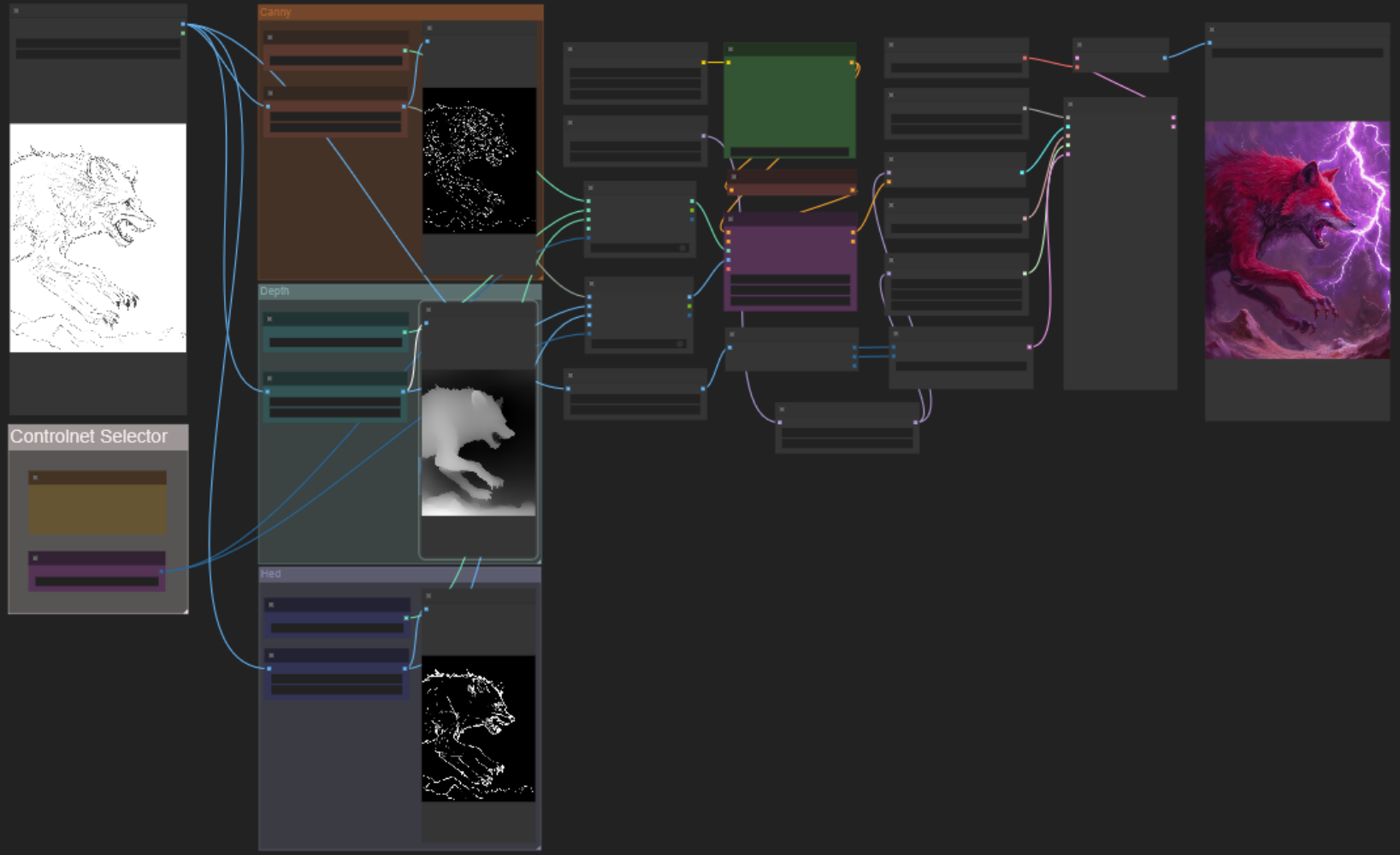

LEX

Taika

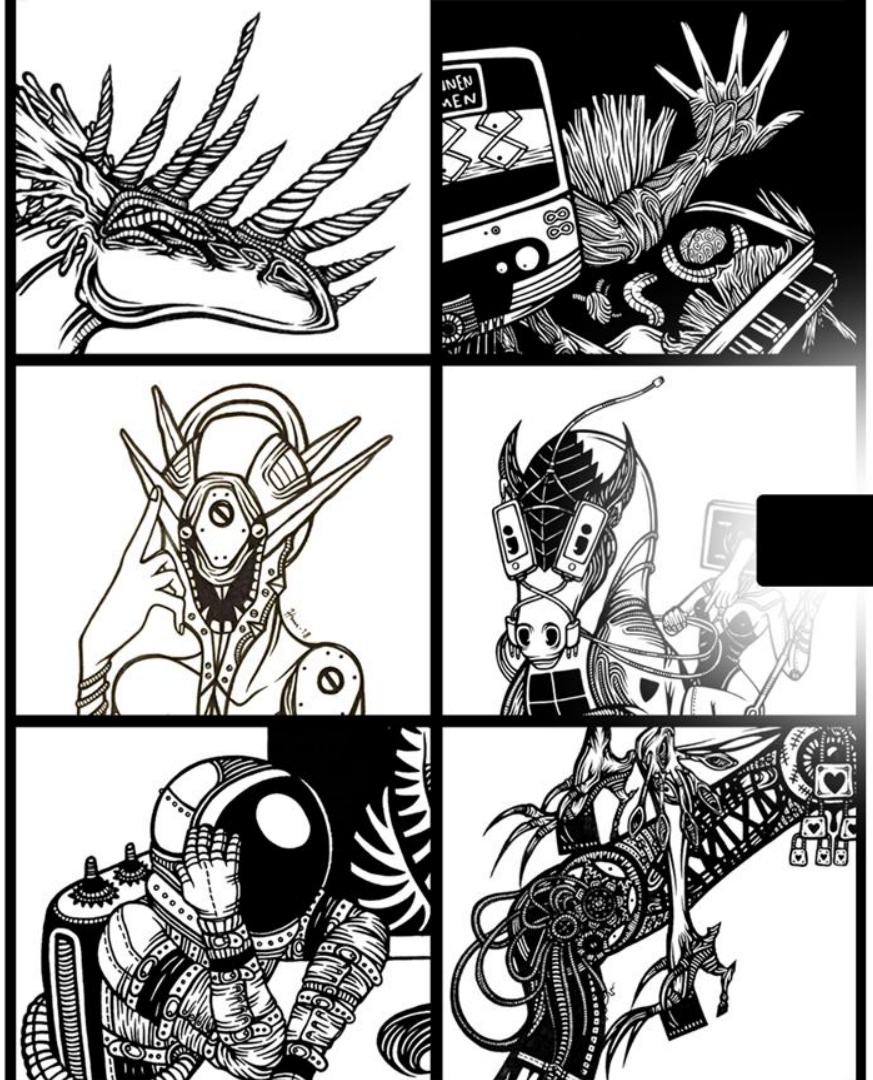

Canny
Depth
Hed
Controlnet Selector

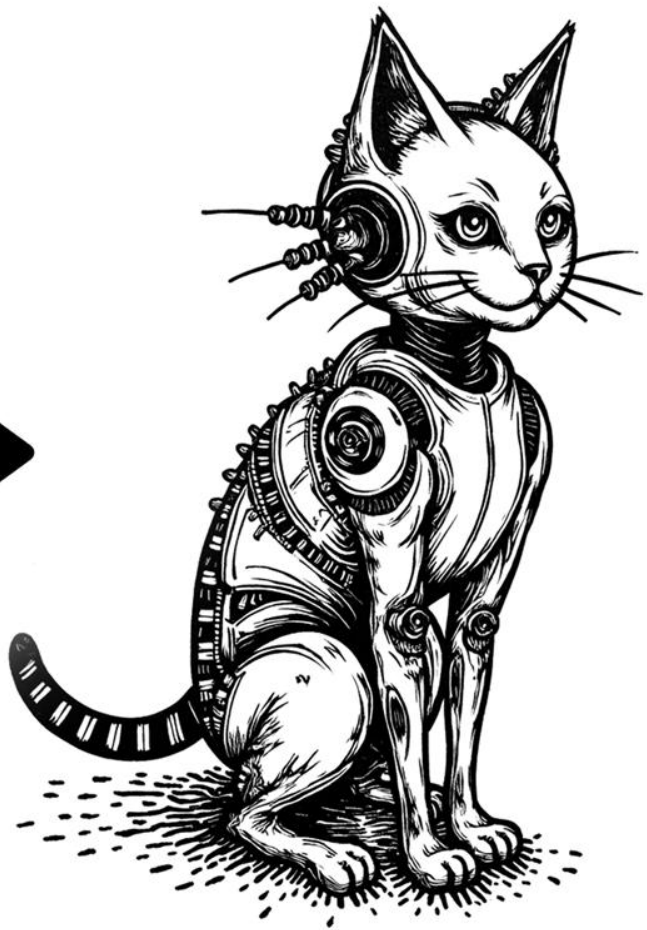

Taika Huu

A monstrous metro train, its body formed of intertwined human mouth with scattered teeth.

Taika

Taika

Taika

Opetusajo
Taika

4 KUORI
VIA TERTTU
Taika

Taika

6 KARVA
VIA PÖRRÖ

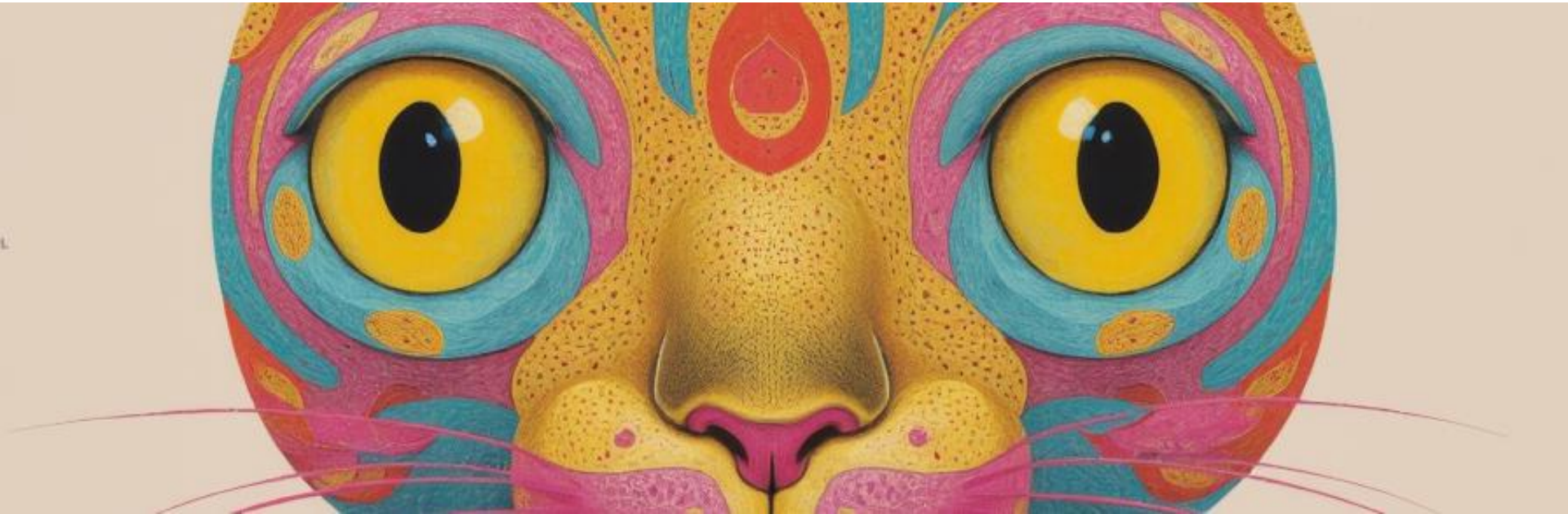

Taika

愛
Taika

03

Eettisyys

Materiaalin *aitous*

- Tekijän rooli: Onko tekoälyn luoma teksti- ja kuvamateriaali "aitoa", jos ihminen ei ole suoraan muotoillut materiaalia joko perinteisesti tai digitaalisesti?
- Voidaanko tekoälyä pitää tekijänä, vai onko se vain työkalu ihmisen käsissä?
- Voidaanko kuvaa pitää aidosti "luovana", jos se on luotu olemassa olevien mallien, datan ja sääntöjen pohjalta?

Tekijänoikeudet

- Kuka omistaa tekoälyn luoman materiaalin tekijänoikeudet? Onko se tekoälyn ohjelmoija, tekoälyä käyttävä henkilö vai itse tekoäly?
- Vai jakavatko kaikki toimijat yhdessä oikeudet?

Oikeus *materiaaliin*

- Vaikka tekijänoikeudet olisivat juridisesti selviä, kuka on moraalisesti oikeutettu materiaaliin?
- Onko se henkilö, joka on luonut tekoälylle pohjan, vai henkilö, joka on käyttänyt tekoälyä materiaalin luomiseen?
- Vai onko tekoälyllä itsellään oikeus siihen?

Läpinäkyvyys

- Jos tekoäly luo materiaalia itsenäisesti, kuka saa siitä taloudellisen hyödyn?
- On myös todella tärkeää, että tekoälyn käyttö on läpinäkyvää.
- Yleisöllä on oikeus tietää, miten materiaali on luotu ja mitä teknologiaa siihen on käytetty.
- On tärkeää pohtia, miten tekoäly voi palvella ihmisiä eikä syrjäyttää heitä.

Avoin *keskustelu*

- Näihin kysymyksiin ei ole helppoja vastauksia, ja niistä on tärkeää keskustella avoimesti ja kriittisesti.
- Tekoäly on toistaiseksi vain työkalu, ja todellinen luovuus ja tekijyys ovat edelleen ihmisen käsissä.

04

Tulevaisuus

Tekoälyn *tulevaisuus*

- Tekoäly tulee olemaan yhä merkittävämpi osa kaikkia aloja.
- Tekoälyn käyttö normalisoituu, hype laantuu ja tekoälystä tulee osa arkipäiväistä työn tekemistä.
- Ihmiset tulevat käyttämään erilaisia kielimalleja joka päivä eri sovellusten kautta.
- Pelot laantuvat ja tekoälystä tulee tavallinen asia, johon ei kiinnitetä sen enempää huomiota, osa arkea.

Kehitys ja *työmarkkinat*

- Tekoäly tulee olemaan entistä enemmän erottamaton osa ihmisten elämää.
- Kehitystä ei voi enää todennäköisesti pysäyttää, joten on parempi suhtautua tekoälyyn uteliaasti ja avoimin mielin.
- Tekoälylle kannattaa antaa mahdollisuus.
- Mitä aikaisemmin tekoälyn käyttöä alkaa opetella, sitä paremmassa asemassa on työmarkkinoilla tulevaisuudessa.

Superluova tekoäly

- "Superluova" tekoäly tarkoittaisi, että se kykenee ylittämään ihmisen luovuuden määrällisesti ja laadullisesti
- Se voisi tarkoittaa myös sitä, että tekoäly kehittää täysin uudenlaisia luovuuden muotoja, joita ihminen ei osaa edes kuvitella

Ihmisen rooli

- "Superluova" tekoäly olisi kenties täysin itsenäinen toimija, joka ei tarvitse ihmisen ohjausta tai inspiraatiota
- Nämä teokset voisivat olla niin erilaisia, että ihmisen on vaikea edes ymmärtää tai tulkita niitä
- Tällöin tekoäly olisi "superluova" siinäkin mielessä, että se ylittää ihmisen käsityksen luovuudesta
- Herättää kysymyksen siitä, mihin ihmistä ja ihmisen luovuutta tarvitaan?

05 Tekoäly ja kirjastot

Sisällöntuotanto

- **Sometekeminen ja sisällöntuotanto:** Tekstien, kuvien ja videoiden tuotanto tekoälyavusteisesti.
- Tekoäly voi ehdottaa **aiheita ja sisältöideoita** esim. tulevien tapahtumien, teemaviikkojen tai ajankohtaisten juhlapäivien perusteella.
- Tekoäly voi luoda **koko somen julkaisukalenterin** valmiiksi esimerkiksi kuukaudeksi kerrallaan.
- Mahdollisuus kääntää postauksia myös **monille kielille** nopeasti.

Työpajat

- **Työpajat ja saavutettavuus:** Erilaisten teksti- ja kuvakehotteiden käyttö ihmisten henkilökohtaisten ominaisuuksien mukaan – kuvat, runot, tarinat.
- **Osallistaminen kykyjen mukaan:** Työpajaan osallistujat voivat halutessaan yhdistää kuvien luomiseen omaa piirustustaitoaan tai käyttää pelkästään tekstikehotteita.
- **Tekoäly voi auttaa lähteiden löytämisessä tai rakenteen suunnittelussa** – ei tekemässä työtä valmiiksi, vaan tukemassa prosessia.

Hakutoiminnot

- **Hakutoimintojen parantaminen:** Luonnollisen kielen ymmärtämistä hyödyntävä haku voi auttaa löytämään tietoa helpommin ilman tarkkoja haku- tai asiasanoja: *"Onko teillä kirjoja ilmastonmuutoksesta lapsille?" "Listaa minulle menestysteoksia scifi-teemalla".*
- **Suositusjärjestelmät** voivat ehdottaa kirjoja käyttäjän aiemman lainaushistorian tai kiinnostusten perusteella.
- **Kuva- ja äänihaku:** asiakas voi näyttää kirjan kannen tai sanoa, mistä aiheesta hän etsii lukemista.

Analytiikka

- **Sisällön analysointi ja automaattinen luokittelu:** Tekoäly voi analysoida kirjan tai artikkelin sisältöä ja ehdottaa sopivaa luokitusta tai asiasanoja.
- **Kokoelman hallinta ja analytiikka:** Tekoäly voi analysoida lainaustilastoja ja ehdottaa, mitkä kirjat kannattaa poistaa tai mitä uusia voisi hankkia.
- **Ennustemallit:** tekoäly voi arvioida kysyntää eri aineistoille eri vuodenaikoina tai tapahtumien perusteella – näyttelyt.

Tekstitys ja metatiedot

- **Automaattiset tekstitykset tekoälyn avulla:** säästää aikaa ja vaivaa käsin tekstittämisestä.
- **Kuvantunnistus ja automaattinen metatiedon generointi:** esimerkiksi käsinkirjoitettujen dokumenttien tekstintunnistus, digitoidun aineiston tunnistus tai kuvien tunnistaminen ja luokittelu.

Tekoälyn käyttötaidot

- **Tekoälylukutaito:** Osana medialukutaitoa, tekoälysisällön tunnistaminen ja kriittinen arviointi.
- Kirjastoon voisi tulla **tekoäly-kokeilupiste,** jossa saa testata tekoälytyökaluja ohjatusti.
- **Digitaalisia oppimispolkuja:** esim. "Tunnista tekoäly", "Tee oma chatbot", "Tutki eettisiä kysymyksiä".
- **Tekoälykerhot** lapsille ja nuorille.
- **Tekoälyopastus** senioreille.
- **Maahanmuuttajille** kielipajat.

Asiakasprofiilit

- **Tekoäly voisi ehdottaa tapahtumia, kursseja tai palveluita asiakkaan profiilin perusteella** (esim. "Oletko kiinnostunut luovasta kirjoittamisesta? Tule mukaan työpajaan!").
- **Asiakasprofiilin perusteella palveluja voisi räätälöidä automaattisesti** (esim. esteettömyysasetukset, kielivalinnat, erityisryhmien tarpeet).
- **Tekoäly voi oppia, mitä palveluja asiakas käyttää** ja ehdottaa niihin liittyviä mahdollisuuksia ja tapahtumia (esim. varaa tietokone, tilaa digitukea).

Asiakaspalvelu

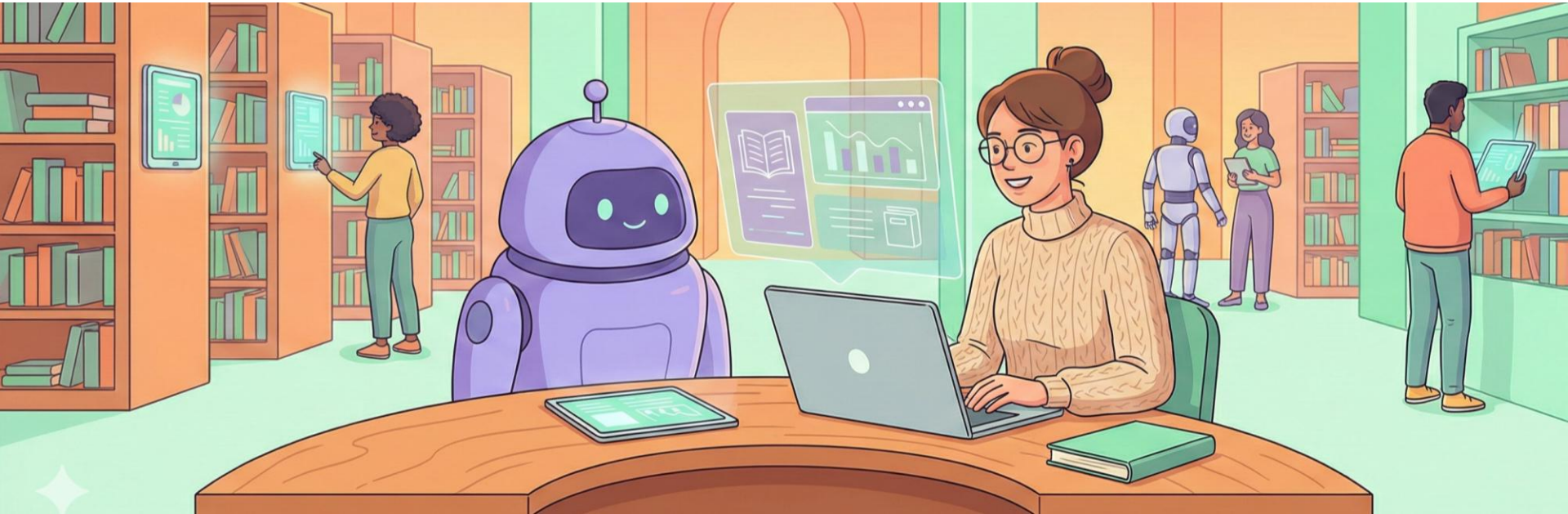
- **Chatbotit asiakaspalveluun:** automatisoimaan asiakaspalvelua kuten tekstichatteja. Ohjaavat tarvittaessa oikealle ihmiselle.
- **Reaaliaikaiset käännökset asiakastyössä:** tekoäly voi toimia tulkkina asiakkaan ja asiakaspalvelijan välillä reaaliajassa.

Kaikki nämä tekoälyn käyttötavat rikastavat ja tehostavat kirjastotyötä sekä **vapauttavat aikaa olennaiseen eli ihmisten kohtaamiseen ja asiakaspalveluun.**

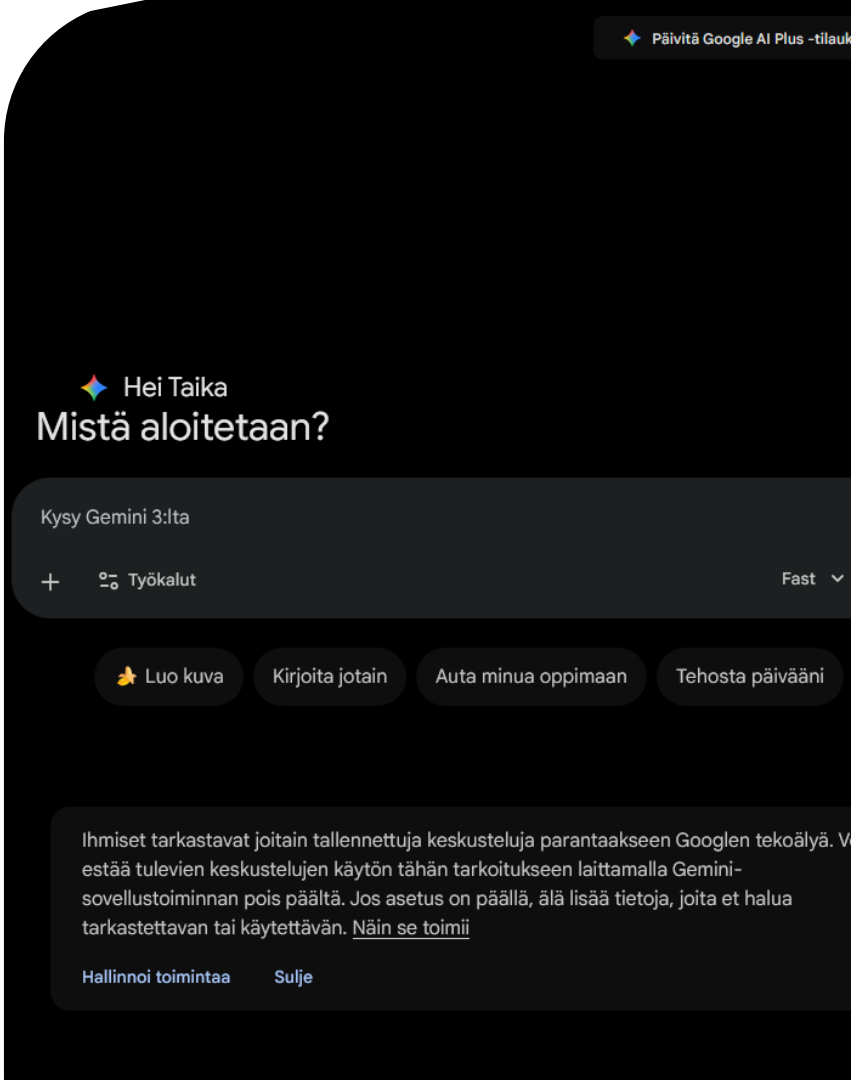
06

Gemini-työpaja

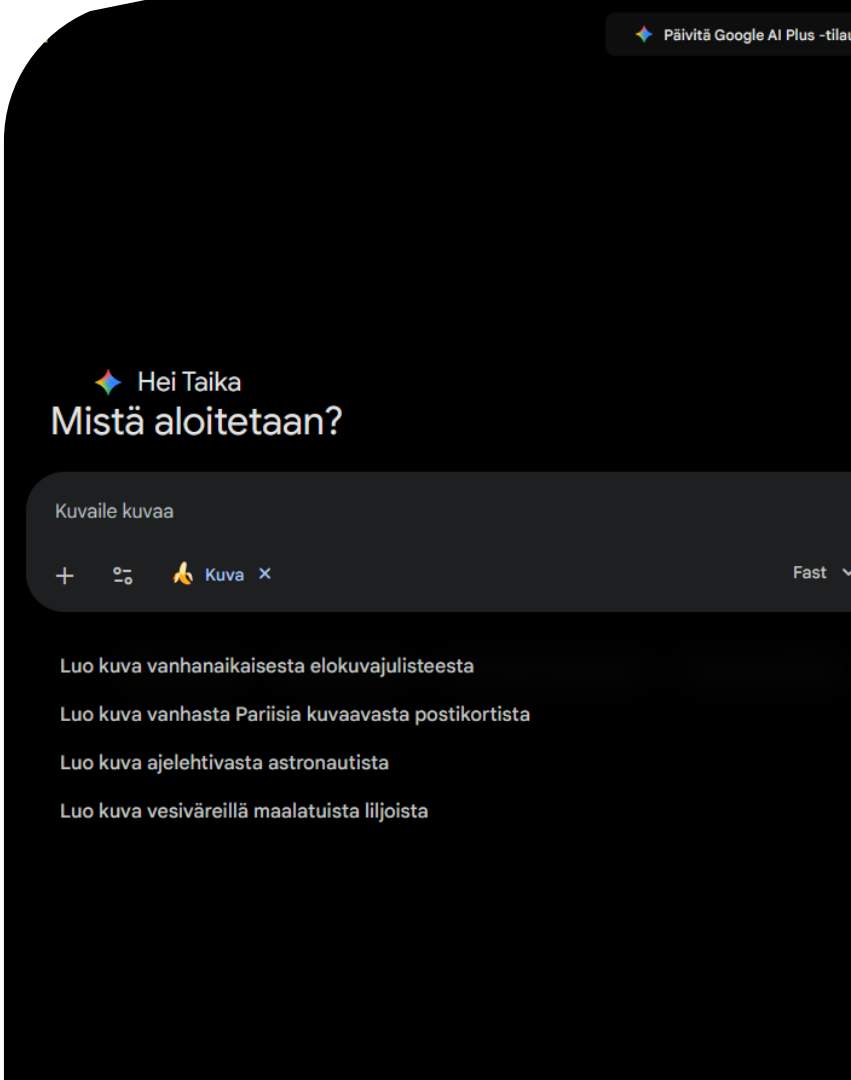
Geminin *käyttöönotto*

- Mene osoitteeseen **https://gemini.google.com/**
- Voit alkaa keskustella tekoälymallin kanssa.
- Jos haluat tehdä kuvia, sinun tulee tehdä ilmainen Google-tili.

Mitä Gemini *osaa?*

- ✍️ **Kirjoittaa tekstejä**: esim. tiivistyksiä, satuja, mainoksia, esitetekstejä.
- 💬 **Keskustella**: vastaa kysymyksiin, ideoi, sparraa.
- 🧠 Ymmärtää ohjeita ja **mukauttaa tyyliä tai sävyä**
- 🎨 **Luoda kuvia ja editoida niitä** (yhdistettynä Nano Banana-kuvageneraattoriin).
- 🟢 Sopii avuksi luovaan työhön, ideointiin ja sisällöntuotantoon – **myös kirjastossa!**

Kuva*esimerkki*

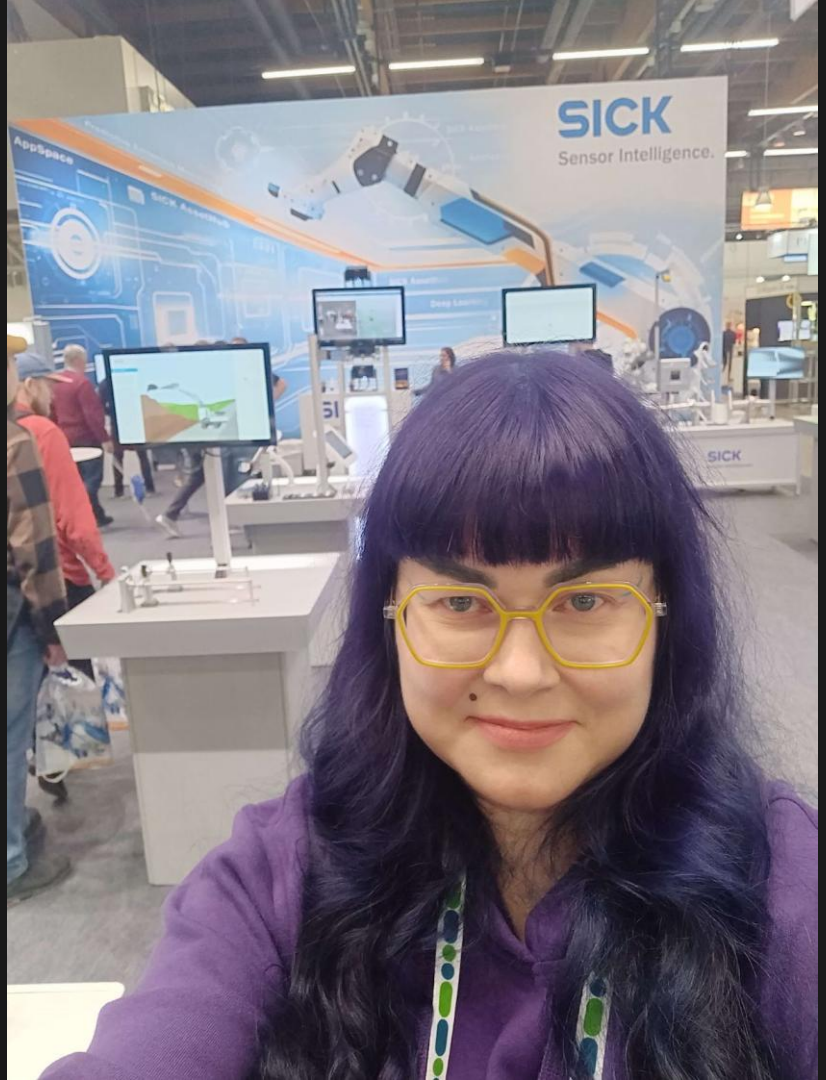
- [Tehty ruuasta] + [Söpö eläin] + [Tekee jotain] + [Kuvan tyyli]
- “Kokonaan sushista ja riisistä tehty pingviini pitelee pientä sateenvarjoa, realistinen ruokavalokuvaus”

SICK
Sensor Intelligence.
AppSpace
SICK

Taika

Taika

Kuvien *luominen*

- Valitse **" 🍌 Luo kuva"**.
- Kirjoita "Kuvaile kuvaa" tekstikenttään kuvaus haluamastasi kuvasta.
- Voit aloittaa esimerkiksi näin: **Tee minulle kuva tulevaisuuden kirjastosta.**
- Gemini saattaa kysyä sinulta tarkentavia kysymyksiä. Vastaa niihin ja kuvan luominen aloitetaan.
- Kuvan luomisen jälkeen voit jatkojalostaa kuvaa. Voit esimerkiksi kertoa Geminille että haluat muuttaa kuvan värimaailmaa.

Kuva *vinkkejä*

- **Kerro, mitä kuvassa pitäisi näkyä**
  ✅ "Lapsi lukee kirjaa puun alla satumetsässä"
- **Lisää tyyli tai tunnelma**
  ✅ "Värikäs, satumainen, pehmeä valo"
- **Voit mainita tyylisuunnan tai tekniikan**
  ✅ "Akvarellityyli", "sarjakuvamainen", "vanha valokuva"
- **Käytä yksityiskohtia tarvittaessa**
  ✅ "Vanha kirjasto, korkeat hyllyt, aurinko siivilöityy ikkunoista"

Tehtävä

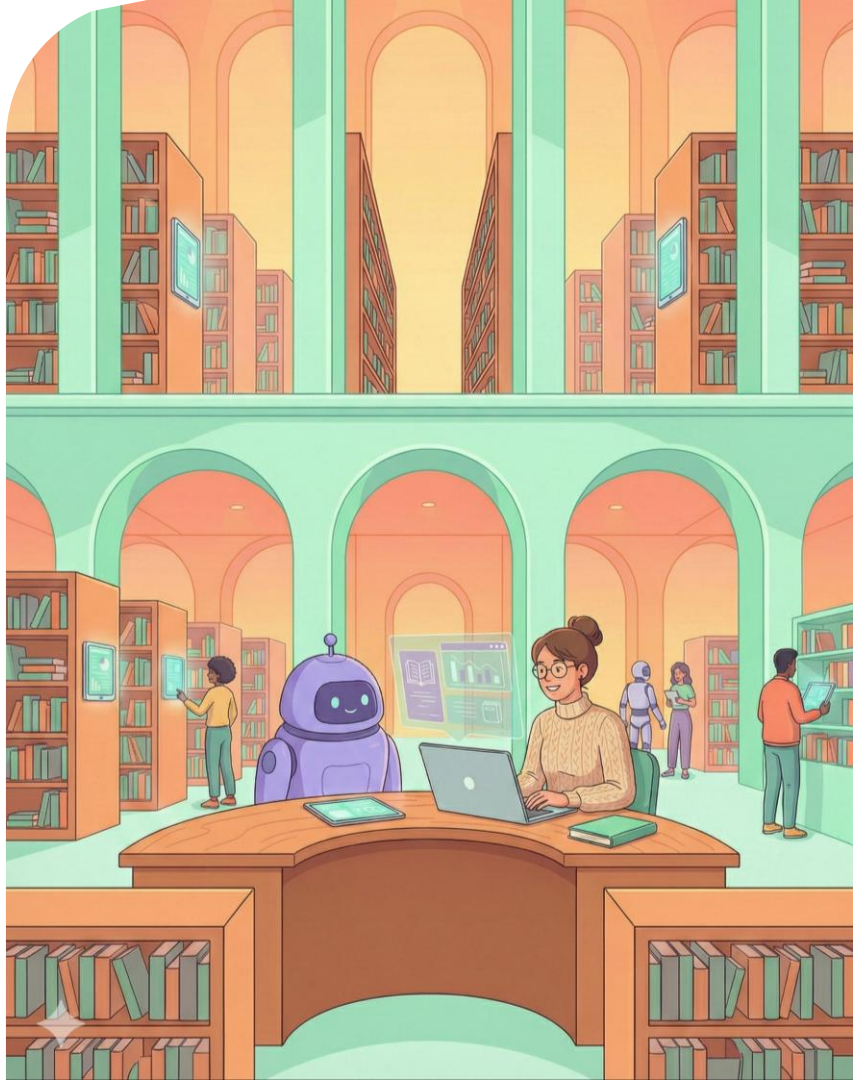
- Luo **kuva**.
- **Jatkojalosta** kuvaa halutessasi.
- Voit käyttää seuraavan dian esimerkkejä.
- Jos jää aikaa tai kuvakrediitit loppuvat, voit tehdä tekoälyn kanssa myös tekstisisältöjä kuvan oheen.
- Käydään lopuksi yhdessä läpi **tuloksia ja kokemuksia**.

Esimerkki*kehotteita*

- 🎨 Luo kuva kirjaston omasta maskotista - Millainen hahmo voisi edustaa kirjastoa?
- 🎨 Generoi kuva satumaailmasta lastenkirjaa varten
- 🎨 Visualisoi tulevaisuuden kirjasto

- Kerro, mitä kuvassa pitäisi näkyä
- Lisää tyyli tai tunnelma (esim. pehmeä valo)
- Voit mainita tyylisuunnan tai tekniikan (esim. vesiväri, tussipiirros)
- Käytä yksityiskohtia tarvittaessa

Tulokset & *keskustelua*

- Mikä oli helppoa, mikä haastavaa?
- Miten hyvin tekoäly ymmärsi ja osasi auttaa sinua?
- Mikä yllätti?
- Mihin voisit hyödyntää Geminiä tai muita tekoälymalleja omassa työssäsi?
- Mitä eettisiä tai käytännöllisiä kysymyksiä nousi?

Tekoälyn Taikaa!

ihminen edellä,

tekoäly vierellä.

- taika.jalohaikara@gmail.com
- +358 44 082 3977
- taikajalohaikara.fi

linkedin.com/in/taikajalohaikara

@taikajalohaikara